

Stosunek Polaków do przyjmowania uchodźców

Przedruk i rozpowszechnianie
tej publikacji **w całości** dozwolone
wyłącznie za zgodą CBOS.
Wykorzystanie **fragmentów**
oraz danych empirycznych
wymaga podania źródła

Znak jakości przyznany CBOS przez Organizację Firm Badania Opinii i Rynku 9 stycznia 2015 roku

Fundacja Centrum Badania Opinii Społecznej
ul. Świętojerska 5/7, 00-236 Warszawa
e-mail: sekretariat@cbos.pl; info@cbos.pl
<http://www.cbos.pl>
(48 22) 629 35 69

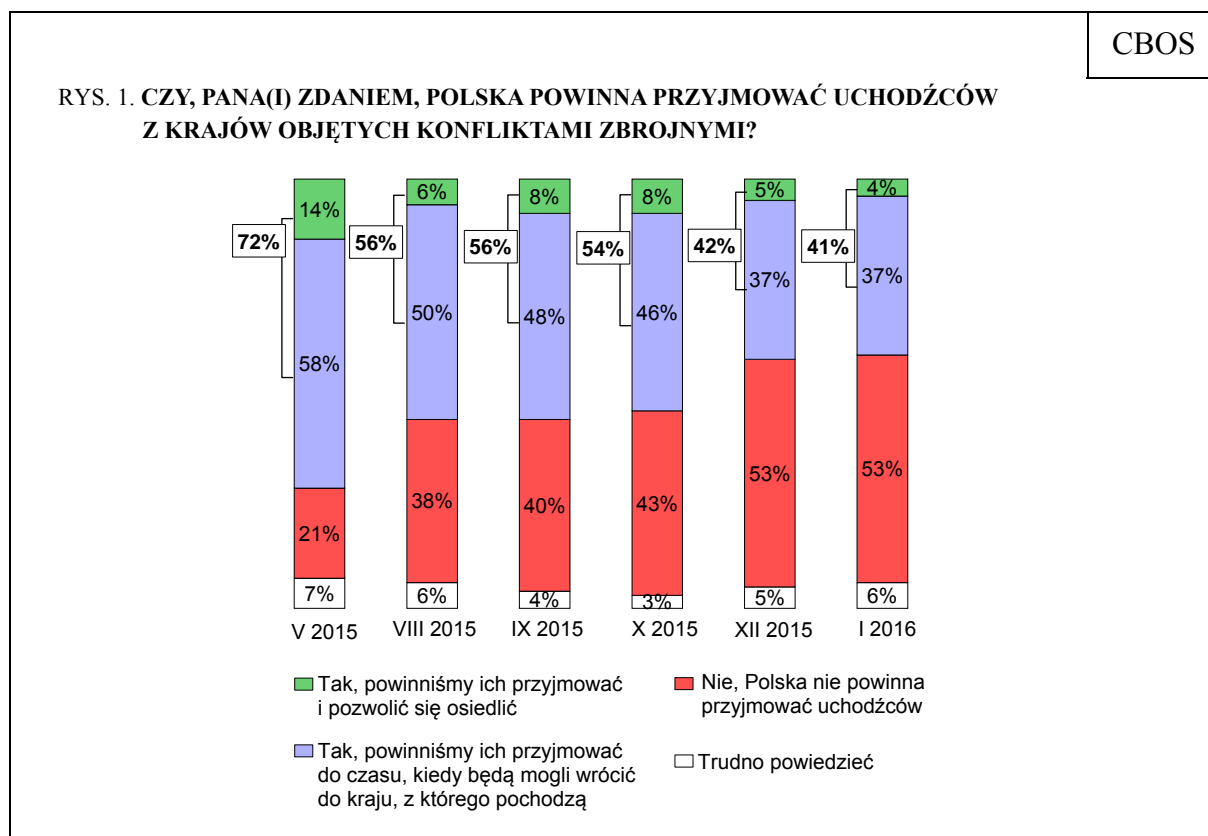
W 2015 roku niektóre państwa Unii Europejskiej odnotowały gwałtowny wzrost liczby uchodźców i imigrantów z krajów muzułmańskich, głównie z Bliskiego Wschodu i Afryki Północnej. Komisja Europejska doprowadziła do uchwalenia regulacji, na mocy których część uchodźców ma zostać rozdzielona między pozostałe kraje członkowskie, ale kryzys migracyjny w Unii Europejskiej nadal pozostaje nierozwiązany. Już od kilku miesięcy badamy stosunek Polaków do uchodźców w ogóle, a także do uchodźców z Bliskiego Wschodu i Afryki oraz z Ukrainy. W ubiegłym roku notowaliśmy znaczące zmiany postaw społecznych w tym zakresie. W styczniu¹ po raz kolejny zapytaliśmy o stosunek do uchodźców z poszczególnych regionów świata oraz generalnie do osób uciekających z obszarów objętych konfliktami zbrojnymi.

CZY POLSKA POWINNA PRZYJMOWAĆ UCHODźCÓW?

Większość Polaków (53%, tyle samo co przed miesiącem) uważa, że Polska nie powinna przyjmować jakichkolwiek uchodźców. Nieco ponad dwie piąte badanych (41%) akceptuje udzielanie im schronienia w Polsce, z tym że zdecydowana większość z nich (37% ogółu) tylko do czasu, kiedy będą mogli wrócić do kraju, z którego pochodzą. Jedynie 4% respondentów uważa, że powinniśmy przyjmować uchodźców i pozwolić im osiedlić się w Polsce.

¹ Badanie „Aktualne problemy i wydarzenia” (308) przeprowadzono metodą wywiadów bezpośrednich (face-to-face) wspomaganą komputerowo (CAPI) w dniach 7–14 stycznia 2016 roku na liczącej 1063 osoby reprezentatywnej próbie losowej dorosłych mieszkańców Polski.

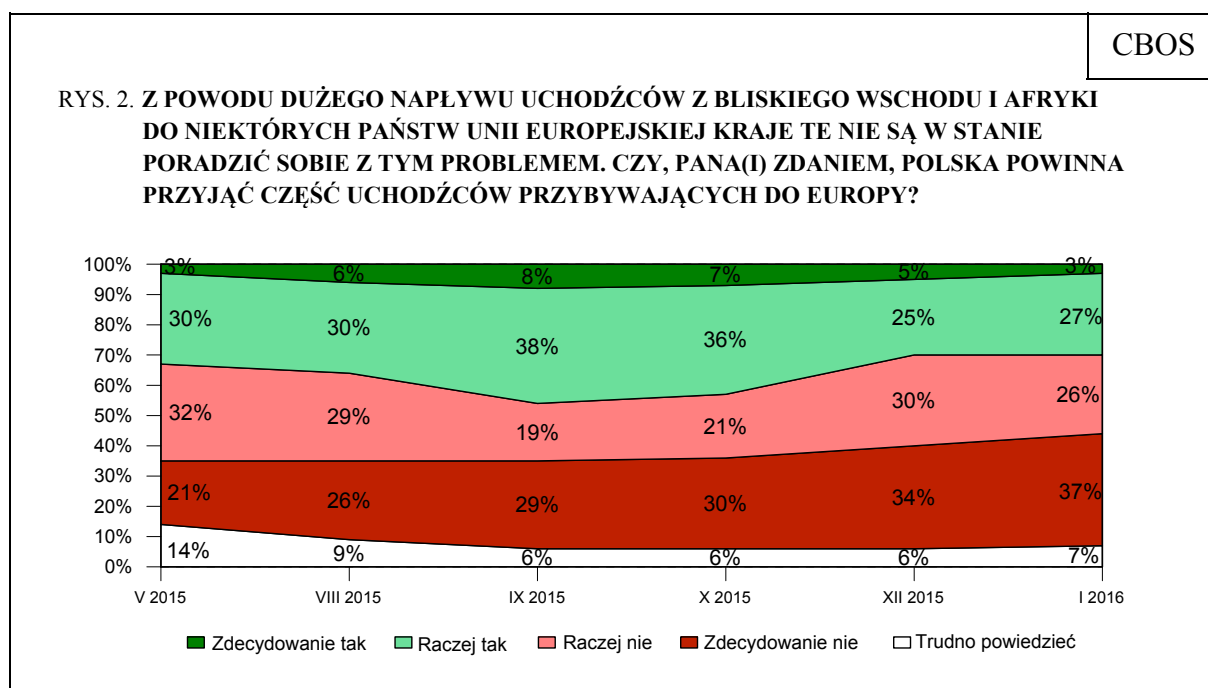
Ostatni znaczący wzrost odsetka badanych opowiadających się za zamknięciem granic przed uchodźcami odnotowaliśmy po listopadowych atakach terrorystycznych w Paryżu, inspirowanych przez tzw. Państwo Islamskie. Doniesienia o sylwestrowych zajściach w Kolonii nie wpłynęły na dalsze pogarszanie się stosunku Polaków do uchodźców. Wyniki styczniowego badania niemal nie różnią się od grudniowych.

Tak jak wcześniej stosunek do tej kwestii różnicuje wiek. Osoby młodsze (do 44 roku życia) częściej niż starsze sprzeciwiają się przyjmowaniu uchodźców. Niechęć do choćby czasowego ich przyjęcia spada wraz ze wzrostem miesięcznych dochodów netto na osobę w gospodarstwie domowym. Pewną rolę w tym względzie odgrywają również poglądy polityczne. Zamknięcie granic przed uchodźcami popiera większość osób identyfikujących się z prawicą (57%), niemal połowa określających swoje poglądy jako centrowe (49%) i niespełna jedna trzecia utożsamiających się z lewicą (31%). Za udzielaniem uchodźcom schronienia w Polsce wyraźnie częściej opowiadają się respondenci legitymujący się wyższym wykształceniem niż osoby gorzej wykształcone (zob. tabele aneksowe).

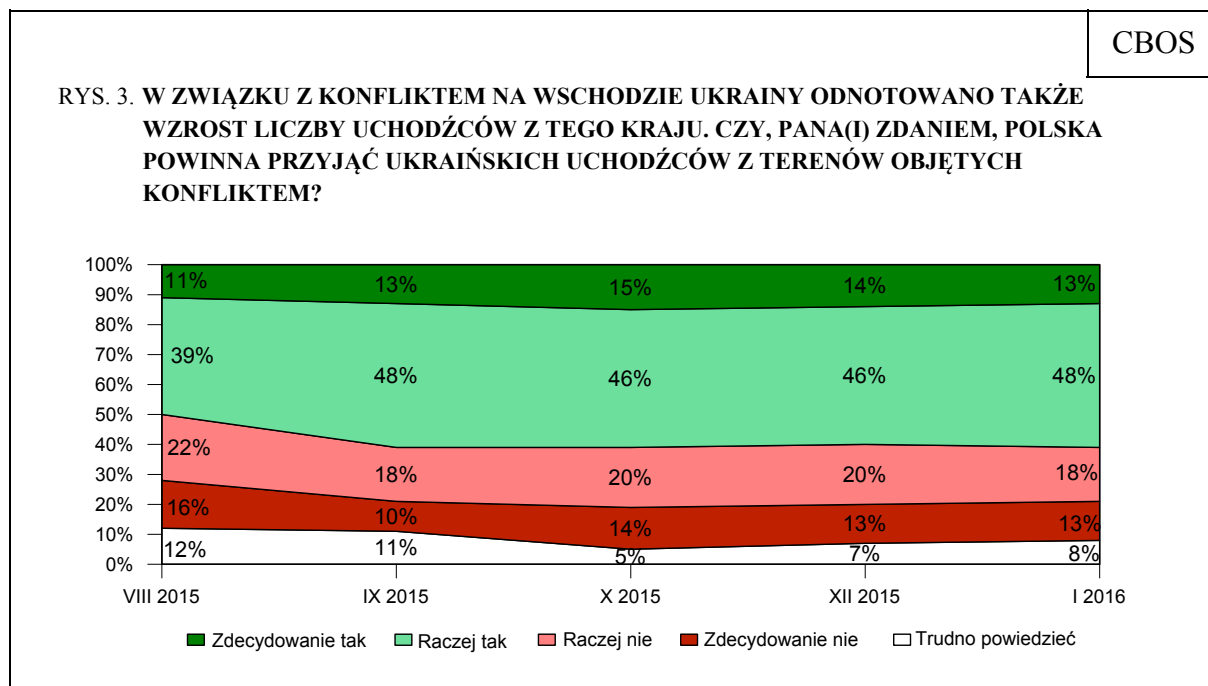
STOSUNEK DO UCHODźCÓW Z BLISKIEGO WSCHODU I AFRYKI ORAZ UKRAINY

W porównaniu z grudniem stosunek do uchodźców z Bliskiego Wschodu i Afryki również tylko nieznacznie się zmienił. Prawie co trzeci badany (30%, tyle samo co przed miesiącem) akceptuje przyjęcie przez Polskę części uchodźców z tych rejonów. Natomiast niemal dwie trzecie (63%, spadek o 1 punkt procentowy) jest temu przeciwnych. Należy jednak zwrócić uwagę na to, że od maja 2015 roku odsetek badanych zdecydowanie sprzeciwiających się przyjmowaniu przez Polskę tej grupy uchodźców powoli, ale systematycznie rośnie (w ciągu ostatniego miesiąca wzrost o 3 punkty procentowe).

Akceptacja przyjmowania uchodźców z Bliskiego Wschodu i Afryki rośnie wraz z wiekiem i oceną własnej sytuacji materialnej. Aprobata takich działań jest wyraźnie częstsza wśród badanych z wykształceniem wyższym (43%) oraz określających swoje poglądy polityczne jako lewicowe (49%). Najbardziej akceptację przyjęcia części uchodźców z tych rejonów wyrażają najmłodszy badani (od 18 do 24 roku życia – 18%) oraz mieszkańcy wsi (20%) – zob. tabele aneksowe.

Stosunkowo stabilne są postawy wobec przyjmowania uchodźców z Ukrainy. Polacy dwukrotnie częściej akceptują udzielanie schronienia swoim wschodnim sąsiadom z terenów objętych konfliktem niż uchodźcom spoza Europy. Trzy piąte respondentów (61%) uważa, że Polska powinna przyjąć ukraińskich uchodźców, natomiast niemal jedna trzecia (31%) jest temu przeciwna.

Poparcie dla przyjmowania ukraińskich uchodźców rośnie wraz z wykształceniem oraz dochodami *per capita* w gospodarstwie domowym. Również osoby poniżej 35 roku życia w większości aprobują tego typu pomoc dla uchodźców z Ukrainy, ale rzadziej składają takie deklaracje niż starsi respondenci. Poglądy polityczne badanych w niewielkim stopniu różnicują opinie w tej kwestii (zob. tabele aneksowe).

Większość respondentów deklarujących, że uchodźcom z terenów objętych konfliktami zbrojnymi należy udzielać w Polsce schronienia, choćby czasowego, akceptuje przyjmowanie zarówno części przybyłych do UE uchodźców z Bliskiego Wschodu i Afryki (66%), jak i przybyszów z Ukrainy (86%). Jednak nawet w tej grupie badanych jedna czwarta jest przeciwna przyjmowaniu uchodźców spoza Europy (27%), a co dziesiąty – uchodźców z Ukrainy (10%). Prawdopodobnie wynika to z przekonania, iż akurat te grupy przybyszów to imigranci ekonomiczni.

Wśród przeciwników przyjmowania jakichkolwiek uchodźców niemal powszechny jest sprzeciw wobec udzielania schronienia uchodźcom z Bliskiego Wschodu i Afryki (94%). Natomiast opinie na temat uchodźców z Ukrainy są podzielone (44% badanych z tej grupy akceptuje udzielanie im schronienia w Polsce, a 49% jest temu przeciwnych).

Tabela 1

	Postawy badanych, którzy w kwestii przyjmowania w Polsce uchodźców z rejonów objętych konfliktem zbrojnym:	
	akceptują choćby czasowe udzielenie im schronienia (N=430)	sprzeciwiają się udzielaniu im schronienia (N=559)
	w procentach	
Akceptacja przyjmowania uchodźców spoza Europy	66	4
Sprzeciw wobec przyjmowania uchodźców spoza Europy	27	94
Akceptacja przyjmowania uchodźców z Ukrainy	86	44
Sprzeciw wobec przyjmowania uchodźców z Ukrainy	10	49

Pominięto odpowiedzi „Trudno powiedzieć”

Większość Polaków jest przeciwna przyjmowaniu przez Polskę uchodźców, z wyjątkiem Ukraińców uciekających z terenów objętych konfliktem. Co prawda ostatnie wydarzenia w Niemczech nie wpłynęły na stosunek do uchodźców, ale w 2015 roku odnotowaliśmy znaczący wzrost odsetka badanych opowiadających się za zamknięciem polskich granic przed potencjalnymi uchodźcami. W bieżącym roku będziemy kontynuować monitorowanie społecznych postaw względem uchodźców.

Opracowała
Katarzyna KOWALCZUK

Tabela 1

		Czy, Pana(i) zdaniem, Polska powinna przyjmować uchodźców z krajów objętych konfliktami zbrojnymi?				Liczba osób
		Tak, powinniśmy ich przyjmować i pozwolić się osiedlić	Tak, powinniśmy ich przyjmować do czasu, kiedy będą mogli wrócić do kraju, z którego pochodzą	Nie, Polska nie powinna przyjmować uchodźców	Trudno powiedzieć	
		%	%	%	%	
Ogółem		4	37	53	6	1059
Płeć	Mężczyźni	4	38	53	5	503
	Kobiety	3	36	53	8	556
Wiek	18-24 lata	1	27	65	6	109
	25-34	5	25	66	4	203
	35-44	4	36	56	4	191
	45-54	4	43	45	8	156
	55-64	4	43	45	8	186
	65 lat i więcej	3	43	44	10	213
Miejsce zamieszkania	Wieś	2	28	64	6	424
	Miasto do 19 999	5	47	43	5	109
	20 000 - 99 999	4	38	50	7	219
	100 000 - 499 999	4	41	47	7	172
	500 000 i więcej mieszk.	8	48	38	6	134
Wykształcenie	Podstawowe / gimnazjalne	3	21	66	10	214
	Zasadnicze zawodowe	1	34	60	6	260
	Średnie	2	38	55	4	320
	Wyższe	9	52	33	6	264
Grupa społeczna i zawodowa	Kadra kier., spec. z wyższym wyksz.	11	52	31	6	125
	Średni personel, technicy	3	32	60	4	37
	Pracownicy adm.-biurowi	6	34	51	9	72
	Pracownicy usług	2	32	61	5	71
	Robotnicy wykwalifikowani	1	38	59	2	108
	Robotnicy niewykwalifik.		24	72	4	48
	Rolnicy		30	55	14	53
	Pracujący na własny rach.	7	41	51	1	57
	Bezrobotni	6	30	60	4	54
	Emeryci	3	45	43	9	227
	Renciści	3	24	65	8	66
	Uczniowie i studenci	2	32	57	8	62
	Gospodynie domowe i inni	2	26	68	4	80
Pracuje w:	inst. państw., publicznej	6	50	38	6	149
	spółce właścicieli prywatnych i państwa	5	38	50	7	92
	sekt. pryw. poza rolnict.	4	32	61	3	272
	prywatnym gosp. rolnym		38	49	13	57
Dochody na jedną osobę	Do 649 zł		29	64	7	121
	Od 650 do 999 zł	1	31	61	7	163
	Od 1000 do 1399 zł	2	37	59	2	191
	Od 1400 zł do 1999 zł	2	46	47	5	116
	2000 zł i więcej	13	51	32	5	190
Ocena własnych war. mater.	Złe	1	27	68	5	113
	Średnie	3	35	54	8	399
	Dobre	6	40	49	6	547
Udział w prakt. religijnych	Kilka razy w tygodniu		42	49	9	44
	Raz w tygodniu	2	35	56	7	496
	1-2 razy w miesiącu	3	35	58	4	146
	Kilka razy w roku	6	41	48	5	204
	W ogóle nie uczestniczy	9	38	47	6	167
Poglądy polityczne	Lewica	9	53	31	6	140
	Centrum	5	40	49	6	253
	Prawica	3	37	57	3	370
	Trudno powiedzieć	2	26	61	11	296

Tabela 2

		Czy, Pana(i) zdaniem, Polska powinna przyjąć część uchodźców przybywających do Europy?			Liczba osób
		Tak	Nie	Trudno powiedzieć	
		%	%	%	
Ogółem		30	63	7	1060
Płeć	Mężczyźni	32	63	5	504
	Kobiety	28	63	10	556
Wiek	18-24 lata	18	76	6	109
	25-34	24	69	6	203
	35-44	25	71	5	193
	45-54	33	58	8	155
	55-64	33	57	10	186
	65 lat i więcej	41	50	9	213
Miejsce zamieszkania	Wieś	20	73	8	424
	Miasto do 19 999	43	53	4	108
	20 000 - 99 999	31	61	9	221
	100 000 - 499 999	36	56	9	172
	500 000 i więcej mieszk.	44	51	5	134
Wykształcenie	Podstawowe / gimnazjalne	22	68	10	214
	Zasadnicze zawodowe	26	66	8	260
	Średnie	28	67	5	321
	Wyższe	43	49	8	264
Grupa społeczna i zawodowa	Kadra kier., spec. z wyższym wyksz.	45	49	6	126
	Średni personel, technicy	23	75	2	37
	Pracownicy adm.-biurowi	27	63	9	72
	Pracownicy usług	25	71	4	72
	Robotnicy wykwalifikowani	27	67	6	108
	Robotnicy niewykwalifik.	22	76	2	48
	Rolnicy	15	71	14	53
	Pracujący na własny rach.	33	63	4	57
	Bezrobotni	24	70	6	54
	Emeryci	40	51	10	227
	Renciści	29	64	8	66
	Uczniowie i studenci	21	69	9	62
	Gospodynie domowe i inni	18	73	10	79
Pracuje w:	inst. państw., publicznej	40	55	4	150
	spółce właścicieli prywatnych i państwa	31	61	8	92
	sekt. pryw. poza rolnict.	24	71	5	274
	prywatnym gosp. rolnym	22	65	13	57
Dochody na jedną osobę	Do 649 zł	24	67	8	120
	Od 650 do 999 zł	20	74	6	163
	Od 1000 do 1399 zł	24	71	5	191
	Od 1400 zł do 1999 zł	39	54	7	116
	2000 zł i więcej	48	47	5	191
Ocena własnych war. mater.	Złe	23	70	7	113
	Średnie	25	65	10	398
	Dobre	35	60	6	549
Udział w prakt. religijnych	Kilka razy w tygodniu	25	63	12	45
	Raz w tygodniu	29	64	8	496
	1-2 razy w miesiącu	26	66	8	147
	Kilka razy w roku	31	63	6	204
	W ogóle nie uczestniczy	37	56	7	167
Poglądy polityczne	Lewica	49	45	6	140
	Centrum	33	62	6	253
	Prawica	28	67	5	371
	Trudno powiedzieć	21	67	12	296

Tabela 3

		W związku z konfliktem na wschodzie Ukrainy odnotowano także wzrost liczby uchodźców z tego kraju. Czy, Pana(i) zdaniem, Polska powinna przyjąć ukraińskich uchodźców z terenów objętych konfliktem?			Liczba osób
		Tak	Nie	Trudno powiedzieć	
		%	%	%	
Ogółem		61	31	8	1060
Płeć	Mężczyźni	66	28	6	504
	Kobiety	57	33	10	556
Wiek	18-24 lata	54	41	5	109
	25-34	52	41	7	203
	35-44	60	31	9	193
	45-54	70	23	7	155
	55-64	66	25	9	186
	65 lat i więcej	64	26	10	213
Miejsce zamieszkania	Wieś	52	39	9	424
	Miasto do 19 999	63	26	11	108
	20 000 - 99 999	61	31	8	221
	100 000 - 499 999	70	22	8	172
	500 000 i więcej mieszk.	76	20	4	134
Wykształcenie	Podstawowe / gimnazjalne	45	42	13	214
	Zasadnicze zawodowe	58	34	8	260
	Średnie	62	31	7	321
	Wyższe	76	18	6	264
Grupa społeczna i zawodowa	Kadra kier., spec. z wyższym wyksz.	80	17	3	126
	Średni personel, technicy	61	29	10	37
	Pracownicy adm.-biurowi	62	28	10	72
	Pracownicy usług	52	43	6	72
	Robotnicy wykwalifikowani	61	30	9	108
	Robotnicy niewykwalifik.	58	37	5	48
	Rolnicy	57	32	11	53
	Pracujący na własny rach.	74	25	1	57
	Bezrobotni	43	42	15	54
	Emeryci	67	25	9	227
	Renciści	44	38	18	66
	Uczniowie i studenci	62	32	6	62
	Gospodynie domowe i inni	45	47	7	79
Pracuje w:	inst. państw., publicznej	75	19	6	150
	spółce właścicieli prywatnych i państwa	52	39	9	92
	sekt. pryw. poza rolnict.	63	32	5	274
	prywatnym gosp. rolnym	64	25	11	57
Dochody na jedną osobę	Do 649 zł	46	40	14	120
	Od 650 do 999 zł	59	37	4	163
	Od 1000 do 1399 zł	58	36	6	191
	Od 1400 zł do 1999 zł	71	21	8	116
	2000 zł i więcej	81	16	3	191
Ocena własnych war. mater.	Złe	54	36	10	113
	Średnie	56	34	10	398
	Dobre	67	27	6	549
Udział w prakt. religijnych	Kilka razy w tygodniu	69	25	6	45
	Raz w tygodniu	60	32	8	496
	1-2 razy w miesiącu	59	33	8	147
	Kilka razy w roku	64	28	8	204
	W ogóle nie uczestniczy	61	30	9	167
Poglądy polityczne	Lewica	72	26	3	140
	Centrum	61	30	9	253
	Prawica	69	28	3	371
	Trudno powiedzieć	47	37	16	296